

## بررسی عوامل مرتبط با ناسازگاری زناشویی در جانبازان مبتلا به PTSD

خدابخش احمدی\* Ph.D، علی زارعی محمود آبادی<sup>۱</sup> M.D، علیرضا عرب‌نیا<sup>۱</sup> M.D

آدرس مکاتبه: \*دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌اله (عج)، مرکز تحقیقات علوم رفتاری، تهران، ایران

تاریخ اعلام وصول: ۸۵/۱/۲۸، تاریخ دریافت مقاله اصلاح شده: ۸۵/۱۱/۲۱، تاریخ پذیرش: ۸۵/۱۲/۲

### خلاصه

**مقدمه:** تحقیقات نشان داده است که افراد مبتلا به PTSD از مشکلات زناشویی بیشتری رنج می‌برند و همسران آنها از احساس رضایت زناشویی کمتری برخوردارند. بر این اساس تحقیق حاضر درصدد بر آمده است تا برخی عوامل مرتبط با ناسازگاری زناشویی را در بین جانبازان مبتلا به PTSD شناسایی و تعیین کند.

**مواد و روش کار:** در این پژوهش که به روش همبستگی انجام شد، تعداد ۱۱۰ نفر جانباز مبتلا به اختلال PTSD، انتخاب و مورد بررسی قرار گرفتند. ابزارهای مورد استفاده برای جمع‌آوری اطلاعات عبارت بودند از آزمون رضایت زناشویی انریچ، مقیاس تشخیص PTSD و چک لیست اختلالات جنسی مبتنی بر نسخه چهارم DSM. داده‌های جمع‌آوری شده با استفاده از شاخص‌های آماری از قبیل محاسبه فراوانی، درصد، میانگین و ضریب رگرسیون مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

**نتایج:** نتایج نشان داد که حدود ۴۵/۵٪ از جانبازان مبتلا به PTSD از ازدواج و روابط زناشویی خود ناراضی هستند و بین مشکلات جنسی و شدت علائم PTSD و ناسازگاری زناشویی رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد ( $P < 0/05$ ). مشکلات جنسی و شدت علائم PTSD مهم‌ترین عامل در پیش‌بینی میزان ناسازگاری زناشویی در بین جانبازان دچار اختلال PTSD هستند.

**بحث:** مطابق نتایج، لازم است مداخلات خانواده درمانی و به ویژه زوج درمانی جزء برنامه‌های اصلی در درمان جانبازان PTSD قرار گیرد. این درمان‌ها بر بهبود روابط دوتایی و روابط جنسی متمرکز شود.

**واژگان کلیدی:** ناسازگاری زناشویی، اختلالات جنسی، جانبازان PTSD.

### مقدمه

آسیب دیده ممکن است احساس تشویش کرده، حتی خانواده را ترک کند و احساس کند که قادر به برآوردن نیازهای اعضای خانواده نیست. همسر ممکن است به خاطر افسردگی علاقه‌ای به شوهر خود (که مبتلا به PTSD است) نداشته باشد و از نظر عاطفی از او کناره‌گیری کند و حتی رابطه جنسی با او نداشته باشد. به ویژه وقتی که PTSD طولانی می‌شود، اعضای خانواده امید خود را نسبت به بهبودی فرد آسیب دیده از دست می‌دهند و تلقی آنها این است که او دیگر به وضعیت طبیعی باز نمی‌گردد [۱].

تجارب آسیب‌زایی که برای یکی از اعضای خانواده اتفاق می‌افتد، بر روی سایر اعضای خانواده اثر می‌گذارد. وقتی واکنش‌های آسیب‌زا شدید باشد و بدون درمان باقی بماند، می‌تواند مشکلات جدی در خانواده ایجاد کند. به همین خاطر است که برخی از اختلالات روانشناختی و از جمله افسردگی هم در بین مبتلایان PTSD (Post Traumatic Stress Disorder) و هم در بین اعضای خانواده آنان و به ویژه در بین همسرانشان رایج است. فرد

۱- استادیار گروه بیوشیمی، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌اله (عج)

۲- پزشک عمومی دانشگاه علوم پزشکی بقیه‌اله (عج)، مرکز تحقیقات علوم رفتاری